

MAGASINET

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

NR. 5 2013

Vykortet
Oslo

Krönika

Det spelar roll hur många som är
med i facket.

Ordförande har ordet

Har fabriken en ljusare framtid?

Hallsta 2014

Har fabriken en ljusare framtid? - det frågade många Hallstabor mig under paneldebatten. Ja, svarade jag – det har den! Illa är det om alla de jobbiga neddragningsprocesserna inte skapar bättre förutsättningar inför morgondagen!

Idag producerar vi papper som kunderna favoriserar och som vi kan ta bra betalt för. Månad efter månad överstiger försäljningsintäkterna tillverkningskostnaderna (kassaflödet). Tyvärr har avskrivningen av kapitalet accelererat och bidrar till att slutresultatet inte blir lika positivt som ägaren har förhoppningar om. Men det är just ägaren själv som väljer avskrivningstakten. Om jag köper ett hus anpassar jag amorteringstakten efter våra inkomster så att familjen kan fortfarande kan åka på semester eller gå på bio då och då. Om den kvinnliga överordnaden i vår familj beslutar att vi ska amortera i en högre takt skulle våra möjligheter att ha lite roligt då och då minska drastiskt. Vi skulle avbetala det lånade kapitalet fortare men också förlora den roliga delen av livet. Vi skulle gå runt och klaga på att det går dåligt för oss men faktum skulle kvarstå; att vi påverkade den situationen själva. Hushållets positiva kassaflödet skulle utraderas med de extra amorteringarna.

Resultatet av de jobbiga strukturella- och organisatoriska förändringarna, som blev speciellt smärtsamma i Hallsta 2014, är att Hallsta är en stabil fabrik med god utvecklingsmöjlighet. Det som är kvar idag är två toppmoderna produktionslinjer med både högt tonage och superkvalité. För att få fram detta krävs det kvalificerad personal. Trots att en mängd duktiga arbetare har lämnat bruket vid neddragningarna finns fortfarande både kunskapen och erfarenheten kvar på bruket. Just yrkesstolta pappersmakare kommer att bli den viktig-

aste och mest avgörande faktorn för att vi ska nå framgång.

Brukets ledning har bland de viktigaste uppgifterna i nutiden samt även i framtiden: Vården av personalen! De borde vara fullt medvetna, hoppas jag, att neddragningsåren har slitit både kroppen och själen hos Hallstas arbetare. Det som krävs idag är en stor dos av uppmuntran och tålamod! Många människor har bytt avdelning och befattning. Ledningen måste säkra att just de anställda får den hjälpen de behöver men även avstressa allas arbetsmiljö. Med den ökade stressen får man på köpet sjukdomar och det är det sista vi behöver idag. Vi har redan alldeles för mycket ohälsa på bruket. Sjuktalet är högt och vi, tillsammans med personalkontoret, måste lokalisera de största orsakerna till det, för att på ett effektivt sätt kunna ta itu med problemet.

Verksamheten på andra sidan av Tulkavägen måste etableras i framtiden! Det borde vara ett gemensamt intresse för Holmen och kommunen. Etableringen av verksamheter som är kompatibla med brukets produktion idag skulle ge både synergieffekter som säkrar brukets framtid men även nya arbetstillfällen. Därför är det superviktigt att kommunen inte backar ur investeringen som säkrar omdragningen av Tulkavägen. Det kommer att optimera användningsmöjligheterna av marken där rödvillorna står idag. Det underlättar för New business developments chef, Ola Schultz-Eklund, och hans medarbetare att förverkliga nya och lönsamma idéer.

Kommunen måste vara mer på hugget när det gäller Hallsta Pappersbruk. Bruket har minskat i antal anställningar men är fortfarande en stor ekonomisk faktor som säkrar Hallstaviks framtid. Den passiviteten som råder idag måste upphöra omedelbart!

Jag vill passa på att önska er alla en God Jul och ett Nytt Gott År!

Aleksandar

Arbetsrätt

"Arbetsrätt är inte bara ett ord. Det är inte bara ett par handskar, ett skydd mot regn, en frihet att räta på ryggen när arbetet tynger, det är mycket mer." Så skrev författaren Kristian Lundberg i Dagens Nyheters kulturdel tidigare i år, "Sorgesång över arbetsrätten". Det är årets kanske viktigaste text, alla kategorier. Stäng ned Twitter, släpp ögonen från Facebook och läs den. Den är värd minst så mycket uppmärksamhet som alla andra långa kulturartiklar som det har talats så mycket om den senaste tiden. Men så skedde inte. Kanske för att det är något med ordet "arbetsrätt" som gör att många ryggar redan av att se det i rubriken på en kulturtext. Något torrt, byråkratiskt och kanske inte så viktigt. Inte centralt. Ändå är det just det det är, och ingen beskriver detta Sverige bättre och mer levande just nu än Kristian Lundberg. Hans text är ett veritabelt solarplexus-slag i magen på det samhälle som växer framför våra ögon. Eller snarare, som växer fram där många väljer att inte titta. För i stället för att direkt angripa arbetsrätten som de borgerliga partierna länge har velat sker det framför allt bakvägen i Moderaternas Sverige. Ett B-lag (om ens det) växer fram på en arbetsmarknad där arbetskamrater som kommer från bemanningsföretagen inte vågar klaga på något, då försvinner de bara. På så vis undkommer arbetsgivarna inte bara Las utan all typ av "bekymmer" med facket och schemaläggningar. Passar det inte så ringer bara inte bemanningsbolaget upp igen. En del av arbetskraften har därmed i praktiken lika lite att säga till om som i exempelvis USA. Man kan de facto få sparken på dagen, man vågar inte klaga. Men det sker i det tysta och utanför de fasta anställningarnas värld.

*Man kan de
facto få sparken
på dagen men
vågar inte klaga!*

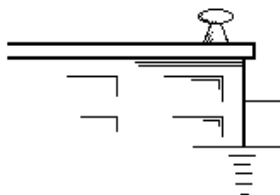
Kanske är Transportbranschen den bransch där det är allra viktigast att stå emot lönedumpning, F-skattare och bemanningsföretag. Transport har nu fått igenom en skrivning om att parterna "anser att inhyrd personal ska omfattas av kollektivavtal och rekommenderar att BA:s medlemsföretag bara anlitar bemanningsföretag som tillämpar Bemanningsavtalet...". Det är viktigt och facket har också fått "ökat inflytande" när det ska anlitas bemanningsföretag, dock utan veto. Hur långt det räcker får framtiden utvisa. Frågan är åtminstone rejält satt på kartan och fortsätter utveckling med osund konkurrens och lönedumpning kan konfliktvapnet alltid tas till vid ett senare tillfälle. Men lagstiftning måste

vara ett alternativ om det avtalsvägen inte går att få bort B-laget på svensk arbetsmarknad. Alla ska spela i A-laget – så enkelt är det.

Kristian Lundberg beskriver läget för B-laget när han i DN-artikeln berättar om när han bestämde sig för att skriva sin hyllade roman *Yarden*. Han står utanför en parkerad bil på yarden och fryser i fukten, ingen får värma sig i bilarna de har parkerat. "Och då – i detta, så tänkte jag: 'Jag är lika mycket värd som en signalpinne.' Och: 'Jag fyller ingen som helst mänsklig funktion.' Och i samma ögonblick som jag skulle ha frågat: 'Kan vi inte få värma oss i bilarna?' så skulle jag få gå. Det var precis det som hände min vän. Det var i det ögonblicket jag beslöt mig för att skriva 'Yarden'".

Det här är verkligen verklighetens folk. Rättslösa statare som på Ivar Lo-Johanssons tid, skriver Lundberg. Då spelade skönlitteraturen en viktig roll för att avslöja och avskaffa systemet. Kan den göra det igen? Så ta och läs hans bok om *Yarden* den är viktig.

Jutte

Ett gäng kajare som fick sluta den 6 november

Uppsägningar och avsked

Så kom då till slut dagen D, den 6 november, när sju arbetskamrater på kajen tvingades gå hem. Två hade då fått förlängningar och ytterligare två har ett års uppsägningstid och slutar i maj. Sedan dess har ytterligare två tagits tillbaka på visstid. Vad framtiden och Holmens har att erbjuda dessa uppsagda är svårt att sja om men det är inte uteslutet att åtminstone någon kommer att komma tillbaka permanent. Om inte förr så hoppas vi på ett återseende till sommaren. För att "fira" våra kompisar gjordes en gemensam avslutningsresa med Eckerölinjen den 2 nov där uppslutningen var i det närmaste total och där även arbetsledning och sektionschef deltog. På sista arbetsdagen bjöds det på tårta och tal till de uppsagda. Ett par av de uppsagda har överklagat sina uppsägningar med hänvisning till turordningsbrott. Denna process pågår och den centrala förhandlingen medförde att frågan gick vidare till LO-TCOs Rättsskydd som nu driver frågan vidare till Arbetsdomstolen. Om inget hän-

der under resans gång kommer ärendet i bästa fall upp någon gång i vår. Den nya organisationens introduktion i slutet på oktober har också medfört att rullarlaget förts över till emballeringen igen och att en nygammal kajare är tillbaka. Fler förändringar är att vänta. I konsekvens- och riskanalysen slogs det fast att en förutsättning för den nya bemanningen är att det blir ordning på transportplaneringen från Norrköpings sida. Den 22 oktober upprättades, till slut, en handlingsplan som bl. a. innehåller ett möte på fredagar för planering

Morgan ger några ord på vägen till de uppsagda

kommande vecka. Uppföljning av detta pågår kontinuerligt och ser så här långt ganska bra ut. Vi kommer nu även att bevaka 3, 6 och 12 månaders uppföljningarna efter den nya organisationen. Sämre gick det för rullarlaget som började med en per skift på vissa skiftlag trots att någon riskanalys inte gjorts för detta ensamarbete. Detta påtalades och en tillbudsrapport skrevs. Nu är man två på skiftet igen fram tills utbildningarna beräknas vara klara sista februari. Vi har fått en ny utlastningsramp för bilar. Ramp 5 togs i bruk 11 oktober och därefter blev ramp 4:s värmeplatta ordnad. Groparna i golvet vid Fack 40 och 95-96 har också åtgärdats. En skyddsrand har också konstaterat att en hel del armturer i fr f a 62-års magasin behöver bytas ut. Arbetsmiljöfrågorna är ständigt aktuella och fabriksledningen gjorde under hösten ett besök för att titta närmare på vår arbetsmiljö. Sedan sist har det också skett ett par allvarigare rullras i magasinerna när truckar knuffat ner staplar på hög höjd.

Rullras

Kanske måste vi se över reglerna för stapling av smårullar med diameter 100 cm. På gruppträffarna i höst har man bl a tittat på utrymningsvägarna och de uppdaterade fordonsreglerna. Ekonomichefen Anders Olsson redovisade företagets ekonomiska ställning. I en linjeförhandling har vi accepterat att, på prov under ett år, flytta veckomötet från onsdag till torsdag. Detta eftersom onsdagar är båtdagar enligt nuvarande plan. Efter nyår kommer en av de tre båtarna att försvinna från Hallstavik. En nyhet är att det kommer att testas med trailerlastning i hamnen. Trailerna kommer inte att transportera papper utan annan sorts gods. Vi har också haft fint besök i hamnen. Tidigt i höstas kom Pappers förbundsstyrelseledamot Lars-Göran Johans-

son, från Grycksbo, till hamnen i den så kallade medlemsdialogen.

Lars-Göran Johansson

Och den 19 november kom det socialdemokratiska oppositionsrådet Ulrika Falk ner till oss för att tala med medlemmarna och förhöra sig om våra åsikter.

Ulrika Falk i hamnen

Till sist kan vi konstatera att även julfirandet tar sin beskärda del av besparingarna. Årets gran är en mager uppenbarelse som står som en symbol för läget idag. Mindre av allt mer!

Lyckan

Ken satt hemma i vardagsrummet med ett glas Bowmore i handen och begrundade sin livssituation. Fru och barn hade åkt bort över helgen och hans tillvaro som gräsänkling gav honom tid till att fundera över livet. 44 år, villa, fru och två barn, en framgångsrik karriär som revisor och allmänt bra ställt. Hade han inte allt han kunde begära?

Nej, han hade inte allt han kunde begära. Ju mer han reflekterade över sitt liv desto mer irriterad blev han över de tärande verksamheter som huserade i hans hushåll. Barnen, Johan 10 år och Lena 16 år, var två av dessa. Ta bara Johan, allt skjutsande till hockeymatcher och all dyr hockeyutrustning, vad hade dessa investeringar gett för avkastning? Hittills hade det bara gett

några pokaler som Johan kunde ha i bokhyllan och skryta med, men för Kens del hade investeringarna i bensinpenar, slitage på bilen och dyr hockeyutrustning inte gett en krona tillbaka. Likadant var det med Lena. Investeringarna i en ny häst, allt skjutsande till stallet och ryttartävlingar, hade det gett någon avkastning i reda pengar? Nej det var samma sak som med Johan, bara några pokaler i Lenas bokhylla.

Okej, de var bara barn och om deras respektive idrottsintressen skulle komma att hålla i sig så kanske de skulle kunna bli proffs och dra in rejält med pengar. Om detta skulle komma att inträffa så skulle de dock vara vuxna och utflugna och kommer de då att ha i åtanke all den uppoffring som deras stackars far fick göra för deras skull? Framförallt, kommer det att påverka deras samvete så att de inser att de är skyldiga

att återgälda sin gamle far ekonomiskt? Naturligtvis inte, några små allmosor kanske, men knappast det han rätteligen borde kunna begära tillbaka. Ju mer Ken tänkte på alla pengar han hade fått offra på barnens idrottsintressen desto mer nedstämd blev han. För sitt inre kunde han se lyxbilar, snygga Armanikostymer och andra varor som han skulle ha kunnat spendera dessa pengar på. Vilken lycka hade inte all denna konsumtion kunnat skänka honom!

Dock var det inte bara barnen som kunde ses som tärande verksamheter i hans hushåll. Kens fru Marie hade visserligen en hyfsad inkomst som logistikingenjör men måste ändå betraktas som tärande. Alla dyra presenter, exklusiva klänningar, smycken och prydnadssaker. – Jag är dyr i drift, brukade hon påpeka. Det var sant, men frågan var om det var värt priset? Med tanke på hur sällan hon numera ville tillfredsställa honom sexuellt så kunde han inte känna att det var värt den ekonomiska insatsen han gjort i dessa dyrköpta presenter. Åren hade inte direkt gjort Marie mera attraktiv vilket naturligtvis sänkte kvalitén på deras intima stunder. – Tur att man är iväg på kurser och konferenser ett par gånger om året, tänkte Ken belåtet. Dessa tillfällen brukade innefatta en och annan date

med en mera attraktiv kvinna. Samtidigt konstaterade han uppgivet att dessa kvinnor oftast också var dyra i drift.

Tankarna på de tärande verksamheter som fann i hans hushåll medförde att han blev bara mer och mer nedstämd. Ken tog lite mera whisky för att dämpa smärtan, men det fick honom inte alls på bättre humör. Det var som att whiskyn bara förstärkte tankarna på alla pengar han hade fått lägga ner på Marie och barnens verksamheter, vilket i sin tur fick honom att bara bli alltmer nedstämd. Till slut somnade han i soffan. I drömmarnas värld var han, precis som nu, en framgångsrik revisor, men utan familj. En svinaktigt rik ungkarl som inte behövde kompromissa med sin konsumtion. Lyxbilar, lyxbåtar, snygga kostymer och excesser på krogen. I drömmarnas värld kunde han se all dessa möjligheter för sitt inre. Mitt i drömmens alla ljuvligheter vaknade han dock och konstaterade, med sorg i hjärtat, att det bara varit en dröm. Han gick och la sig och försökte somna om. Tankarna på allt som han hade kunnat konsumera och som hade spelats upp för honom i drömmen höll honom dock vaken resten av natten.

■ JULKORT FRÅN ISS

Minns ni förra julens vresiga Ebenezer-gran? För att säkerställa att bruket inte hemsöks av den gångna julgranens ande såg vi i år själva till att ordna granen. Tack för förtroendet, Stefan!

MANIFESTATIONEN

Alla människor vill bo i ett levande och aktivt samhälle – även Hallstabor! Utvecklingen i Hallstavik har under lång tid gått åt fel håll. Vi vill att Hallsta utvecklas i en annan, mer positiv riktning! Vi vill ha bra skolor, bra busskommunikationer, ett levande föreningsliv, bra äldreboenden, hög servicegrad, bra förutsättningar för företag att etablera sig och möjligheter till kultur och bra samlingslokaler o.s.v. För att uttrycka detta ville vi göra den här manifestationen tillsammans med alla andra som ville ge uttryck för samma sak – Häveröbor, medborgare, föreningar, företagare etc. Helt enkelt tillsammans med alla som vill ha ett levande Hallsta.

Så såg uppropet inför manifestationen den 1:a oktober. Dagen innehöll förutom manifestationståg och tal av de inbjudna gästerna också ett seminarium, där Paula Thunberg Bertolone pratade om de arbetsrättsliga lagarna – samlat i ett koncept som kallas IF Metalls verktyglåda.

Alltid på hugget - LO ordförande Karl-Petter Thorwaldsson

Anders Lidén och Jaana Kuusisto i tågspetsen

Engagerat talare - Aleksandar

Paula Thunberg Bertolone - inspirerande talare

Ca 250 personer deltog i manifestationen

Det spelar roll hur många som är med i facket. Det är inte bara en floskel när man säger att alla ska med. Det är organisationsgraden som till syvende och sist avgör vilka avtal som kan förhandlas fram med arbetsgivarna. Det är antalet medlemmar som gör att vi kan sätta tryck bakom våra krav.

Hur skulle våra kollektivavtal se ut om organisationsgraden var under 30 procent som i Storbritannien eller 12 procent som i USA istället för de 70 procent vi fortfarande har i Sverige? Och hur skulle våra kollektivavtal ha sett ut om vi hade haft en organisationsgrad på 90 procent eller till och med 100 procent?

En hög organisationsgrad är viktigt för att fackföreningsrörelsen ska kunna förhandla fram starka kollektivavtal. Men samtidigt är det kanske ännu

viktigare att vi använder oss av våra medlemmars kunskaper i arbetet med att formulera innehållet i avtalen. Vad som är en stark organisation bestäms inte bara genom att räkna huvuden, utan också genom att använda det som finns i dessa huvuden.

Vad har Fredrik Reinfeldt med våra kollektivavtal att göra? Kort sagt, det är han och andra politiker som genom arbetsmarknadslagstiftningen lägger golvet som vi sedan ska bygga vidare på i avtalsförhandlingarna. När den borgerliga regeringen försämrar grundförutsättningarna, försämrar de också våra möjligheter att förhandla fram bra avtal.

Utan en bra lagstiftning i botten blir kollektivavtalen tandlösa. Arbetsgivarna har ställt avtalskrav om att försämma reglerna exempelvis för visstids-

anställning. Det kan de göra på grund av att den borgerliga regeringen har försämrat lagstiftningen. En lagstiftning som innebär att vi idag har daglönare.

Arbetsgivarna har en framgångsrik samverkan med den moderatledda regeringen. Villkoren på arbetsmarknaden är inte bara beroende av arbetsmarknadens parter.

Våra medlemmars krav handlar ofta om förbättrade villkor som trygga anställningar, säkrare arbetsmiljö och en a-kassa som man kan leva på om olyckan är framme.

Det här är krav som är beroende av politiska beslut. Det är i riksdagen som dessa frågor avgörs. Det är därför viktigt med facklig-politisk samverkan. Det är den som ger oss möjlighet att driva medlemmarnas krav även i politiken.

Det spelar roll vilka som sitter i de politiska församlingarna. Inte bara vilket parti de tillhör, utan vilka de faktiskt är. Precis som att det är viktigt att våra medlemmar påverkar kollektivavtalen är det också viktigt att de aktivt påverkar politiken.

Den facklig-politiska samverkan får aldrig reduceras till att handla om ekonomiska bidrag. Det måste också handla om att vi har fackliga aktivister i Europaparlamentet, riksdagen, i landstingsfullmäktige och i kommunfullmäktige. Och efter valet 2014 på statsministerposten.

Paula Thunberg Bertolone har under 21 år arbetat på Arvika Gjuteri i Värmland, där hon var klubbordförande och fackligt aktiv. Hon var även aktiv socialdemokrat i Arvika Kommun. År 2004 anställdes hon på IF Metall förbunds kontor i Stockholm som centralförhandlingsombudsman. Idag arbetar hon på den fackliga politiska enheten. Hon är idag aktuell och nominerad till Europaparlamentet.

Eftersom avd 68 följer utvecklingen av bemanningsbranschen deltog vi under hösten i en tvärfacklig RSO-konferens. Anledningen var att ett projekt med inriktning på inhyrd, tillfällig/extern personal skulle sätts.

Varför behövs ett sådant projekt? Bemanningsbranschen är en bransch på snabb tillväxt, inom området lager och logistik är den t.o.m. Sveriges snabbast växande! De stora etablerade bemanningsföretagen har 90 procent av marknaden – men sen följer en lång svans av oseriösa eller rent av olagliga företag. Många tror att det bara är en tidsfråga innan det ser ut här som i resten av EU där företagen i praktiken inte alls anställer utan bara använder sig av inhyrd personal. Låg facklig organisationsgrad i företagen gör det svårt att bevaka om avtal följs. Om detta inte är den önskvärda utvecklingen har vi stora utmaningar framåt...! Arbetsmiljöverket konstaterar också i en rapport att bemanningsbranschen har ett mycket högre antal olycksfall jämfört med den övriga arbetsmarknaden. Detta trots att en stor del av branschen utgörs av rent kontorsarbete! Med den kunskapen med sig i bagaget behövs en kartläggning av hur arbetsmiljöansvaret sköts vid anlitaandet av tillfällig eller extern personal på små och medelstora företag.

Projektet är tänkt att genomföras i samband med regionalt skyddsombuds (RSO) ordinarie arbetsplatsbesök/skyddsronder på de företag som ingår i RSO:s skyddsområde. Finns lokalt SO ska denne underrättas i förväg om RSO:s besök och delta i skyddsronden samt dess uppföljning.

Projektet genomförs när RSO utför ett ordinarie besök på ett företag som bedriver egen verksamhet och som även anlitar inhyrd arbetskraft från ett bemanningsföretag och/eller inlånad personal från ett annat företag och/eller entreprenör.

Pappers har inga RSO, vår fackliga struktur är uppbyggd på ett annat sätt med HSO på en och samma arbetsplats - fabriken.

Lokförare Eric Sinkkonen!

Jag bör ha varit i 18-årsåldern när jag för första gången sommarjobbade "på riktigt", dvs på järnverket i Luleå. På den tiden hette "bruket" NJA (Norrbottens Järnverk AB). Idag är företaget en nationellt angelägenhet, Svensk Stål AB.

I likhet med många unga skulle jag jobba som växlare. Att jobbet skulle vara farligt var inget jag tänkte på. Däremot att det var utomhus, med flera tillfällen att i pauser sitta i solen och skaffa sig en klädsam solbränna.

Min lokförare Eric Sinkkonen kom från Finland. Första skiftet berättade han länge och utförligt om alla olyckor han varit med om. Det var den ena växlaren efter den andra som råkat illa ut. Först lång efteråt förstod jag att Eric överdrev olyckorna. Samt att han gjorde det för att skrämma mig till försiktighet.

Jag tänker på den sommaren när jag kör mina BAM-kurser (Bättre ArbetsMiljö). Som jag nu gjort i flera år på Hallsta. Jag kör kurser för chefer, skyddsombud och

skyddsingenjörer. I de flesta fall tycker deltagarna att arbetsmiljö är viktigt.

Samtidigt hjälper det ju inte om bara chefer och skyddsombud är engagerade. Alla på företaget måste känna ett engagemang för arbetsmiljön och säkerheten. En kedja är inte starkare än sin svagaste länk, heter det ju. Den viktigaste länken i arbetsmiljöarbetet är de anställda.

Att jobba på rätt sätt kan ibland vara krångligt. Jag arbetar med ur arbetsmiljösynpunkt välskötta företag. Ibland får jag höra kommentarer som: "varför ska vi alltid vara värst". Man menar, även en del på Hallsta, att man har regler "in absurdum".

Att följa regler som uppfattas som krångliga kräver en hög medvetenhet och ett stort engagemang. BAM-kurser bidrar till detta. Jag vill att alla på företaget ska uppträda som "min" lokförare Eric. Han tog ansvar för mig som en erfaren ska göra för en nyanställd. Han gjorde det inte i egenskap av skyddsombud eller chef, utan som en medmänniska. Han visste vad som är farligt.

Jag tänker på Eric när jag läser om Erik. Erik med var med om olyckan på kalkugnen i Luleå 2001. Erik är en äldre man som varit med ett tag. Han tyckte att alla inhyrda jobbare på kalkugnen var "småpojkar". Han kände sig som en "fadersgestalt" i gruppen. En kväll när han tillfälligt lämnade arbetsplatsen för att hämta en ficklampa hände en svår olycka. Den innebar att en av de unga dog och den andra skadades svårt. I boken "Döden på jobbet" berättar han om känslorna efter olyckan. Man kan nog säga att samvetet plågar honom.

Jag hoppas att så många som möjligt, speciellt alla yngre, tar del av denna bok. Det är en både svart och ljus bok. Det är en av de mest gripande och engagerande böcker om arbetsmiljö som jag läst. Den skapar ett engagemang. Läs den!

Arbetsmiljö hälsningar!

Janke Wikholm

Arbetsmiljörapport

Arbetsmiljöaspekter, fokusområden under 2014 är; kontakt med elström - och det handlar om att det finns risker att komma i kontakt med elström, t.ex. Bryt och lås i ställverk. Fall i samma nivå (snubbla, halka) som handlar om ordning reda t.ex. slangar på golvet. Påkörd eller klämd av vägfordon/truck/spårtrafik, vi har ett antal tillbud där truck eller fordon har varit inblandat, och psykosociala läget är absolut ett område där man måste jobba för att få en bättre trivsel och arbetsglädje på arbetsplatsen.

I våras gjorde vi ett antal konsekvensanalyser och riskanalyser på grund av organisationsförändringarna. Nu är det viktigt att vi jobbar med handlingsplanerna samt respektive områdes skyddsmöten förda protokoll, och ser till att åtgärderna blir gjorda för att kunna minska riskerna och få mindre arbetsskador. Det kan också vara så att vissa arbetsuppgifter har tillkommit eller så kan en del uppgifter behöva reduceras för att orka med arbetsuppgifterna. Det kan vara ensamt eller ensamarbete som vi behöver kontrollera för att se om alla instruktioner och rutiner är kända av operatörerna, och självklart ska det finnas skriftliga instruktioner och

rutiner.

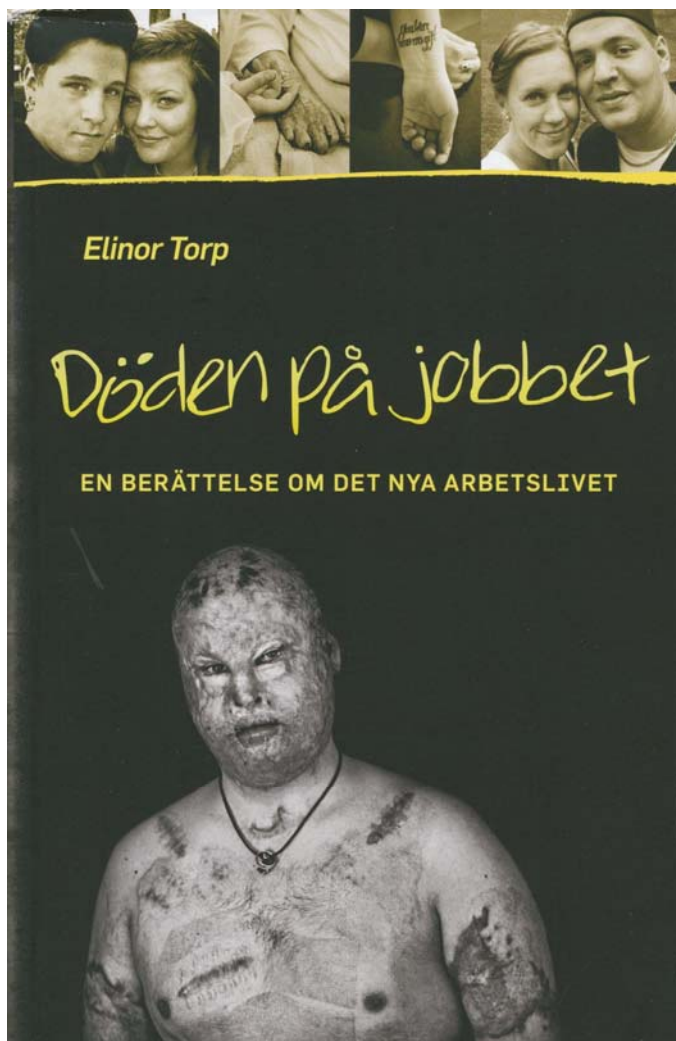
I skrivande stund har vi 12 st olycksfall, 3 st arbetssjukdomar och 70 st skador utan sjukskrivning. Tillbud och riskobservationsrapporter har vi haft 1040 st. Vi har en trend som visar att vi kommer att minska arbetsskadorna med ca 15-20 procent vilket är glädjande, men vi har en bit kvar till målet som är 4 olycksfall, på ett år, med sjukskrivning, men vi har också ett delmål som är 90 olycksfria dygn (utan olycksfall med sjukskrivning), rekordet är 62 dygn när detta skrivs.

Vi har problem med projektmedverkan i Hallsta 2014 som innehåller 14 delprojekt. Tyvärr är det så att skyddsombud och operatörer som är med i projekten har svårt att medverka, på grund av att de också behövs på sina respektive arbetsplatser. Vi försöker jobba fram en lösning på det problemet. Frågan har diskuterats i produktionens arbetsutskott till Skyddskommittén, förslaget är att något av skyddsombuden går över helt eller delar av tiden till projektverksamheten under våren. Det är 10 st delprojekt som påverkar norra delen av bruket, två av delprojekten är gemensamma för hela bruket och PM 11 två st.

Taisto Hautala

Här ser vi ett av delprojekten - Manöverrum TMP som blir större. här är tänkt att man ska också ska styra PM 11 och PM 12:s Blekeri samt all Media från ÅKC och avloppsrening

Det är inte givet att den man, pappa, son eller bror som går till jobbet på morgonen kommer tillbaka hem efter arbetsdagens slut. Ca 50 personer om året, en i veckan, omkommer på jobbet. I huvudsak är det män. Långt många fler skadar sig i arbetet. I Arbetsmiljöverkets rapport över arbetsskadorna 2012 kan man läsa: *För år 2012 har det till och med första kvartalet 2013 rapporterats och registrerats 112 000 arbetsskador och merparten av dessa är arbetsolyckor. Under år 2012 ökade alla typer av arbetsskador utom färdolyckor, alltså olyckor på väg till och från arbetet. Under året anmäldes 31 000 arbetsskador med sjukfrånvaro. Arbetsskador som inte orsakade sjukfrånvaro ökade markant från 53 000 år 2011 till 58 000 år 2012. Även anmälda arbetssjukdomar ökade från 9 800 år 2011 till 10 300 år 2012. Bakom varje siffra finns en människa. I boken "Döden på jobbet" med undertiteln*

– en berättelse om det nya arbetslivet- berättar reportern Elinor Torp om en av dessa olyckor. Olyckan på Nordkalk i Luleå i november 2011 där sju personer brännskadades i samband med en explosion i en kalkugn. Johan, 23 år, avlider efter ett tag på grund av sina skador, Gustaf, 19 år, överlever med omfattande brännskador.

Boken är indelad i fyra avsnitt – Olyckan, Brottet, Den osynliga döden och Kort om arbetsmiljö. Även om boken skildrar olyckan och rättsprocessen så är den starkaste berättelsen den om de drabbade ungdomarna Gustaf och Johan och deras närstående. Boken har blivit en av höstens mest uppmärksammade och resulterade bl. a. i att socialdemokraterna krävde att riksdagen skulle hålla en särskild riksdagsdebatt ägnad dödsolyckorna i arbetet. Dagens Arbete ställde med anledning av detta en fråga till Ylva Johansson, socialdemokratisk talesman i arbetsrättsfrågor: **Ungefär en person i veckan dör i arbetsplatsolyckor i Sverige, vad kan ni politiker göra åt det?**

Ylva: *Arbetsmiljöverket behöver resurser så de kan rikta in sig på de stora riskbranscherna. Det behövs fler inspektioner. Regionala skyddsombud måste få mandat att gå in och granska arbetsplatser där de inte har medlemmar och så måste vi specialgranska utstationerade utländska företag, där vi vet att arbetsmiljön brister. Huvudentreprenörer måste också ha ett utökad ansvar för sina underentreprenörer.* Boken är utgiven av förbundstidningen Dagens Arbete i samarbete med tidningen Arbetarskydd och kan beställas på www.da.se

Roger Berglund

"När allting handlar om jobb till varje pris är det väldigt svårt att tacka nej till ett jobb. Man ska stå med mössan i hand om någon ringer. Unga är inte heller i en position där de kan ställa krav på sin arbetsmiljö och de kan inte flagga för faror, helt enkelt för att de inte känner till dem"

Elinor Torp

Syftet med rehabilitering är att få långtidssjuka tillbaka till god hälsa och i arbete samt i övrigt få en bättre trivsel på arbetsplatsen.

För tillfället är det 15 st. långtidssjuka varav 5 st. som arbetar del av tiden.

Vi ser att sjukfrånvaron har ökat på senare år och att vi arbetar mer övertid, men det är mycket viktigt att vi får återhämtning också, det måste vi tänka på, för att orka med jobbet, hemmet och fritiden. Skiftarnas lediga dagar har minskat kraftigt p.g.a. det mesta av utbildningarna görs på lediga dagar, och det finns flera olika repetitionsutbildningar vi behöver som t.ex. travers, truck, nödläge, heta arbeten och första hjälpen. Utöver detta så är det ytterligare ett antal utbildningar som vi behöver.

På underhållet har man försökt hitta lösningar på hur man ska lyckas minska övertiden, och det har man också lyckats bra med i vissa grupper - men med stoppjobben blir det alltid övertid, men man försöker

få ännu bättre planering för stoppjobben och lyckats man med det så kommer det att bli ytterligare lite mindre övertid.

Vi har nu utfört alkotester i ett helt år och vi har gjort över 5000 alkotester. Det har verkligen fungerat bra och det är bara några få som har testats för över 0.2 promille och för dem som hade över 0.2 har erbjudits rehabiliteringshjälp.

Dessa har varit mycket nöjda med hjälpen man har fått.

Alkotesterna kommer att fortsätta och vi har fått många positiva kommentarer för att vi gör testerna men också en del synpunkter som t.ex. varför alkotesterna bara görs på morgonen. Det stämmer att vi bara har gjort dem på vardagsförmiddagar. Men nu när vi gått över på andra året har det diskuterats om vi ska göra det på andra tider också - och i november gjordes faktiskt ett alkotest på en eftermiddag.

Taisto Hautala

Lennart Johansson gör alkotestet - för första gången

När världen kom till Åsensbruk

År 1981 föddes Daniel Poohl i Vänersborg men han växte upp i ett brukssamhälle inte helt olikt Hallstavik. Pappersbruket var navet i samhället. Skillnaden mot Hallstavik är att det dalsländska bruket nu är nedlagt sedan några år tillbaka. Samhället heter Åsensbruk men kallas Åsen i dagligt tal. De är nu, i likhet med Norrsundet, Utansjö, Gästrike-Hammarby, Wargön, Inland m fl, ett exempel på vad som brukar beskrivas som den svenska bruksdöden. Bruket, som ingick i Arctic Paper-gruppen, lades ner 2009 och 300 personer förlorade sin anställning.

Daniel Poohl har återvänt till sin uppväxttrakt för att söka svar på varför han blivit den han blivit. Resan bakåt blev till en berättelse i romanform som Daniel valt att kalla "Som om vi hade glömt" (Leopard förlag 2013).

I en mindre lägenhet, på Klippvägen, växer Daniel upp tillsammans med sin lillebror David och sin mamma Inger som är undersköterska. David och Daniel har olika fäder som de och mamman håller kontakt med.

Från hyreshuset i gult tegel uppe på höjden kunde man se ut över samhället och pappersbruket "den stora skorstenen, ångan som pyste ut och de enorma fönsterlösa maskinhallarna". "Fabriksarbetarna strömmade ut genom gallergrinden, tog cykeln eller promenerade upp mot huslängorna där kiosken lockade med tipset..". "De var alla bruksarbetare som kom och gick, som ett hjärtas taktfasta slag". Berättelsen kretsar kring kvarteret, skolan och fotbollsplanen. Det är sent 80-tal och eleverna på skolan formerar sig i olika grupperingar. En ny lärare, Håkan, vill berätta för barnen om vad som händer "utanför 50-skyltarna". Håkan berättar om kriget i Jugoslavien och förvarnar om att det kan förväntas flyktingar till Åsensbruk. För Daniel innebar nya människor en chans att träffa nya tjejer och duktiga fotbollsspelare från Dejan Savicevics land. Andra elever började tala om "blattar". Daniel och hans kompisar får omedelbart kontakt med Arif, Mentor, Myrvete och andra flyktingbarn medan Mange och hans vänner skaffar bombjackor, börjar lyssna på Ultima Thule och säger att de nya luktar äckligt. Motsättningarna i Åsensbruk växer. Det som händer i den lilla bruksorten i Dalsland är detsamma som händer i andra orter runt om i Sverige. Det är under denna tid och i denna miljö som Daniel formas och blir den han är idag. De flesta av oss känner igen berättelsen och vet att den pågår än. Då lasermannen, nu Peter Mangs. Då Ny Demokrati, nu Sverigedemokraterna. Då jugoslaver, nu syrier. För de från krig flyende handlar det då som nu om skydd, trygghet och människovärde. Tack Daniel Poohl för en välskriven, intressant och viktig roman.

Roger Berglund

Daniel Poohl, född 1981 i Vänersborg. Uppväxt i Åsensbruk. Chefredaktör för den antirasistiska tidskriften Expo. Poohl tillträdde som redaktionssekreterare efter Millennium-författaren Stieg Larssons död 2004. Blev känd efter att ha infiltrerat Nationaldemokraterna för ett reportage i TV 3 programmet Folkhemmet. Har även skrivit en bok tillsammans med Mikael Ekman om Sverigedemokraterna. Skriver i den engelska tidningen Searchlight. Erhöll ABF-förbundets litteraturstipendium nu i höstas.

Visst hade det varit kul
om du kunnat hänga med
kompisarna på drömmresan?

**Prata med oss på Roslagens Sparbank
i Hallstavik om hur du kan börja spara!**

Med ett regelbundet sparande får du
både trygghet för det oförutsedda och
möjlighet att vara spontan!

Läs mer om sparande på
roslagenssparbank.se/spara

NÄRPRODUCERAD
BANK

Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet år 2020. Det är vårt besked. Då behövs fler jobb i hela landet. Hela Sverige måste bidra. Vi vet att det finns en stark växtkraft på svensk landsbygd, om vi kan ta tillvara den.

Reinfeldt misslyckades med att behålla Sveriges låga avgift i förhandlingarna om EU:s långtidsbudget. Sveriges landsbygd fick betala. Sverige mister 500 miljoner från landsbygdsprogrammet.

Det är dåliga nyheter för landsbygden. Nedsänkningarna innebär stora problem för många lantbruksföretags lönsamhet, för Sveriges möjlighet att klara miljömålen

och för produktionen av bra mat i Sverige.

Vi socialdemokrater väljer därför, i vårt förslag till budget, att kompensera för hela bortfallet under 2014. Vi tillför 371 miljoner mer än regeringen till landsbygdsprogrammet.

Vi ska utveckla landsbygdens näringsliv och säkra jobben. Det handlar om att ge bättre förutsättningar för landsbygdsföretag. Att investera i en grundläggande service för näringsidkare i hela landet. Om en bensinmack eller en livsmedelsbutik kan hållas öppen så ger det möjlighet till att hämta ut såväl paket som varor från apotek och Systembolag, betala räkningar och utföra andra tjänster. En basservice gör en bygd mer attraktiv för fritidsboende och turister, vilket skapar ytterligare grund för jobb och företagande.

I vårt förslag ryms anslag till utbyggnad av bredband. För att landsbygden ska utvecklas och bidra till svensk

tillväxt måste tillgången till IT-infrastruktur, inte minst bredband, förbättras.

Vi vill också modernisera landsbygdsprogrammet till förmån för fler innovationer på landsbygden. Investeringsstöd ska leda till mer konkurrenskraftiga företag.

Landsbygdsprogrammet är därutöver ett viktigt redskap för att vi ska nå Sveriges miljömål. Regeringen misslyckas med 14 av 16 miljömål. Att investera i landsbygdsprogrammet är därför en viktig åtgärd för att klara fler av miljömålen.

Vi sätter också höga ambitioner för det ekologiska jordbruket, Vi gör det av miljöskäl men också för att stärka konkurrenskraften. Efterfrågan på ekologiskt ökar och om inte svensk produktion hänger med ökar importen istället. Vi hävdar att ekologiskt jordbruk kan vara en specialisering som är lösningen för en del av det svenska jordbruket. Det visar inte minst den ekologiska mjölkproduktionen som ökat kraftigt i Sverige.

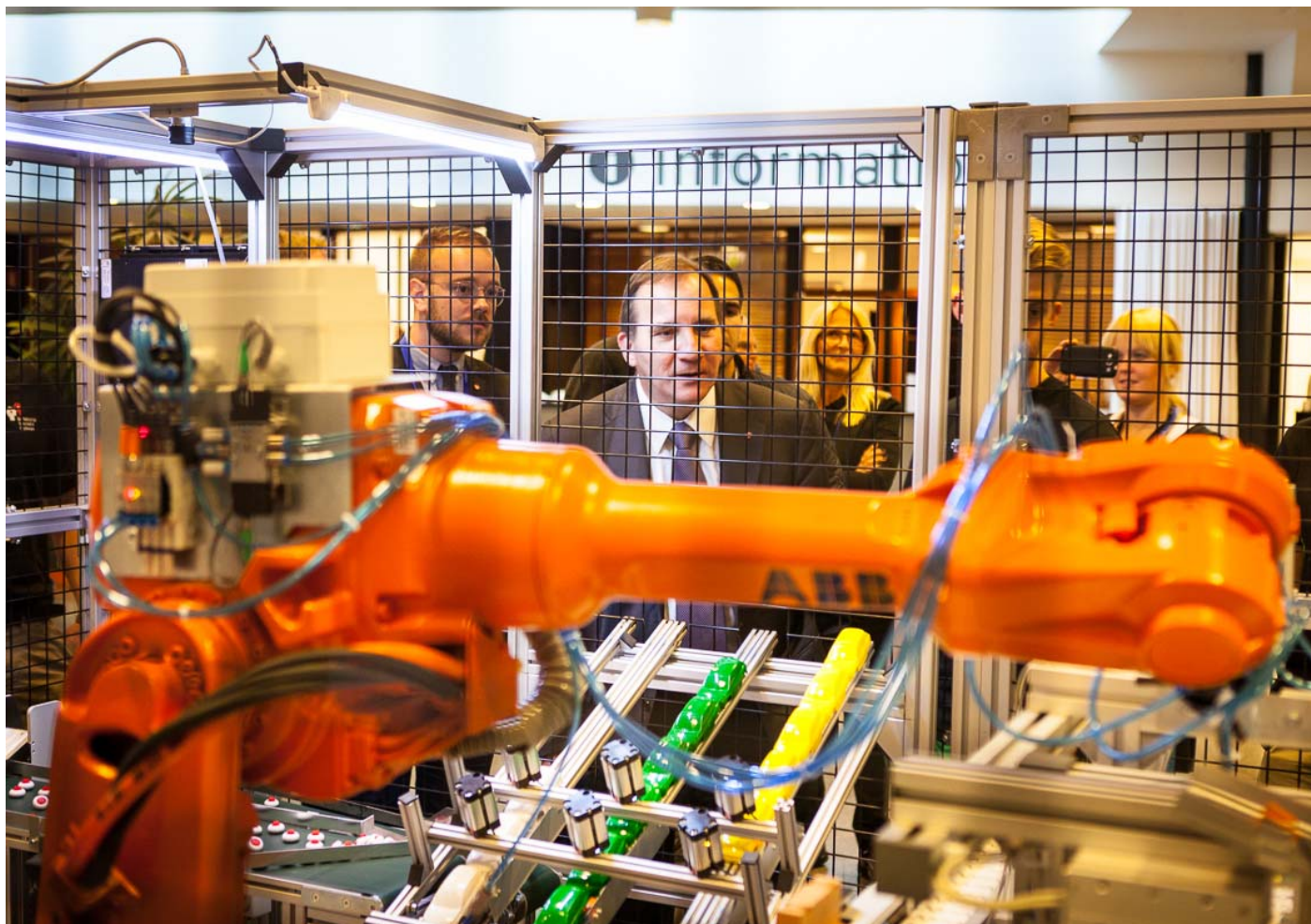
Människor har rätt till mat av hög kvalitet. Svensk mat

har ofta högre kvalitet då den är producerad efter höga miljökrav och med gott djurskydd. Vi vill bygga vidare på just detta som är grunden till att köpa just svensk mat.

Vår satsning på landsbygdsprogrammet är inte bara större än regeringens – det är också en omprioritering till något nytt, modernt och konkurrenskraftigt. Hela Sverige kan leva – med rätt förutsättningar!

Stefan Löfven

Kjell Stefan Löfven född 21 juli 1957 i Hägersten i Stockholm, är en svensk politiker och fackföreningsledare som sedan den 27 januari 2012 är socialdemokraternas partiledare. Mellan den 1 januari 2006 och den 27 januari 2012 var han förbundsordförande i fackförbundet IF Metall. Stefan Löfven arbetade både på posten och på sågverk innan han 1979 anställdes som svetsare på krigsmaterielltillverkaren Hägglund & Söner i Örnköldsvik, där han stannade till 1995. På Hägglunds träffade han sin blivande fru, Ulla. Sitt första fackliga uppdrag fick han 1981 då han valdes till kontaktombud på arbetsplatsen.

Nelson Mandela är död! Leve Mandela!

Solidaritet, nationellt och internationellt, är fackför-
eningsrörelsens signum. Det gäller förstås även för
Pappers avd 68. Vi bildade en lokal Spanien-kommitté
på 30-talet, vi tog ställning mot USAs krig i Vietnam
och Sovjets i Afghanistan. Vi har protesterat mot Isra-
els förtryck av palestinierna o.s.v. Helt naturligt har vi
även tagit ställning mot apartheid och det vita förtryck-
et i Sydafrika. Nu när en av de största frihetskämpar-
na, Nelson Mandela, gått ur tiden kan det vara skäl att
påminna om en episod från 80-talet som finns beskri-
ven i vår 75-års historik och som blev omskriven i me-
dia. I augusti 1985 skulle 100 ton papper till Sydafrika
lastas ut på järnväg. Hamnarbetarna var tveksamma till
om detta var rätt och avbröt lastningen. Man ville ha
ett klagorand om vem som var mottagare av ordern.
Avdelningen kontaktade förbundet som i sin tur kon-
taktere ANC:s Stockholmskontor. Via dessa fick vi be-
sked att pappret skulle till en icke-rasistisk tidning och
lastningen i Hallstavik kunde återupptas. Några veckor
senare kom en ny Sydafrikaorder och återigen blev
hamnarbetarna misstänksamma och förklarade att
man inte ville befatta sig med fler orders från Sydaf-
rika. Platschefen Göran Lundin kom ner till hamnen
och meddelade att företaget beslutat att p.g.a. den
rådande situationen i Sydafrika skulle man inte göra
några fler affärer med landet. Om det i framtiden
skulle bli fler leveranser skulle bolaget innan samråda
med avd 68 och hamnarbetarna. Som en markering
beslöt Hamnklubben att ur klubbkassan ge ett bidrag
till ANC och uppmanade avd 68 att göra detsamma.
Avdelningen var positiv till detta och när förslaget kom
upp till behandling utvecklades det till ett förslag om
en insamling över hela bruket. Man föreslog ett all-
mänt löneavdrag på en timlön (50 kr). Detta gick inte
juridiskt utan fullmakt från de anställda. Kontaktombu-
den fick då i uppgift att via namnlistor samla in fullmak-
ter. När insamlingen avslutades på hösten hade ca
28.000 kr samlats in till ANC. Även många arbetsledare
skrev upp sig på listorna. Året därpå medverkade en
representant från Afrikagrupperna på ett avdelnings-

möte och berättade om situationen i Sydafrika. Han
framförde också ANC:s tack för bidraget de fått från
oss. När de sydafrikanska gruvarbetarna strejkade
1987 skänkte avdelningen ett bidrag till svenska Gruvs
insamling till stöd för de strejkande. Detta var ett ex-
empel på hur solidariteten tar sig uttryck i praktiken.
Många små rännilar blir till en flod.

Roger Berglund

Fotnot: ANC = African National Congress

■ POLITIKERBESÖK **ULRIKA FALK** OPPOSITIONSRÅD (S)

Supervalår! Smaka på det. För det är just vad det blir 2014. Först med val till EU-parlamentet i maj, och sedan, i september, val till kommun, landsting och riksdag. Avdelning 68 har en valplan för åren 2011-2014. I valplanen säger vi bl.a. att årliga politiska manifestationer ska arrangeras, att vi ska ha deltagande på 1:a maj, politiska inslag på KO-träffar och artiklar i PappersMagasinet. Dessutom säger valplanen att vi ska ha politikerbesök. I februari besökte Mikael Damberg (gruppledare för Socialdemokraterna i Riksdagen) oss och vandrade runt på fabriken för att träffa medlemmar. Ibrahim Baylan (vice ordförande i riksdagens utbildningsutskott och socialdemokraternas talesperson i utbildningsfrågor) besökte oss i april.

Den 19 november var det dags igen. Då kom

Ulrika Falk, oppositionsråd i Norrtälje kommun. Regelenligt skyddsutrustad gick Ulrika runt på fabriken och träffade medlemmar på Hamnen, PM 11, PM 12, EMB och avslutade med ÅKC. Det blev en del politiska frågor, om rikspolitiken, jobbskatteavdrag, bra eller dåligt om kopplingen till hur skolan och sjukvården fungerar men också om Hallstaviks framtid. Det sistnämnda passade bra då det senare samma dag skulle bli en paneldebatt med kommunens ledande politiker på Folkets Hus. Men många ville också prata om läget på fabriken. Även det självklart bra för ett (blivande?) Kommunallråd att ha koll på!

Anders Lidén

Ulrika Falk, socialdemokratiskt oppositionsråd i kommunen, under besöket på Hamnen.

■ KO TRÄFFEN - TEMA UVA

Kontaktombudsträffen i oktober hade tema Utvecklingsavtal SAF-LO-PTK, eller som det kort och lite slarvigt ibland benämns, "UVA – avtalet". En av målsättningarna för avdelning 68:s studieverksamhet hade varit att ha just en sådan utbildning. UVA-kommittén hade förberett grupparbetsfrågorna. Check!

Sedan gammalt fanns en uppgörelse på arbetsmarknaden, den s.k. decemberkompromissen från 1906, om att arbetsgivaren hade rätt att "fritt leda och fördela, fritt antaga och avskeda arbetare", mot att arbetarna hade rätt att organisera sig fackligt.

Så levde det på i stort fram till 1970-talet när Sverige toppade formen. Aldrig tidigare hade landet gått så bra och folkhemmet nådde rent av sin höjdpunkt. Ett långt och kontinuerligt s-styre hade gett mycket i samhället – men fortfarande återstod arbetsplatserna att göra något åt!

Många projekt för att reformera arbetslivet påbörja-

des och mynnade senare ut i olika lagar.

Medbestämmandelagen, MBL, var en av dessa lagar! Den skulle begränsa skrivningarna i den gamla decemberkompromissen.

125 000 arbetare över hela landet, också på Hallsta Pappersbruk, satt med lagförslaget för att arbeta igenom detta. Detta skickades sedan till regering och riksdag. De borgerliga partierna tyckte att lagförslaget var alldeles för långtgående och lade motförslag på flera punkter. På grund av den jämviktsriksdag som då fanns blev resultatet efter röstning oavgjort – och fick istället avgöras genom att resultatet lottades fram! Den borgerliga sidan vann 9 av 10 lottningar! MBL blev något av ett misch-masch.

MBL följdes upp av det inledningsvis nämnda Utvecklingsavtalet. Senare kom också branschvisa utvecklingsavtal. Pappers fick sitt branschavtal 1983. På Hallsta följde vi upp med ett lokalt utvecklingsavtal 1990 – som fortfarande gäller.

Paula fångade kontaktombudens uppmärksamheten fullständigt

Det gamla branschavtalet har blivit "Avtal om samverkan och förslagsverksamhet". Det avtalet andas samma saker som det man ville på 70-talet. Den grundtanken bär upp avtalet, men i verkligheten ser det annorlunda ut. Om bl.a. kompetensutveckling sägs att arbetsgivaren/företaget ska fylla i gapet mellan den kompetens som den anställda har idag och det som behövs i framtiden. Hur ser de planerna ut? Finns de? Varje chef ansvarar för sina medarbetare och deras kompetensutveckling. Planen ska årligen revideras etc etc.

För facklig utbildning och information finns de s.k. UVA-timmarna. Ursprungligen 3+2 timmar för varje anställd (3 timmar för facklig utb. och 2 timmar för facklig information). Vid åretruntuppgörelsen på Hallsta 1995 gjordes en överenskommelse om att lägga alla 5 timmarna i en pott. Men vi är ganska dåliga på att använda timmarna, mycket av potten fryser inne.

När KO-träffen sedan gick över till grupparbetsfrågorna var de fem arbetsgrupperna redo att kasta sig över frågor som handlade om "Hur fungerar arbetsplatsträffarna?", "Hur fungerar utvecklingssamtalen?", "Kan UVA-timmarna användas effektivare? "Är den ekonomiska infon som ges bra?

På frågan om arbetsplatsträffarna varierade svaren mellan några grupper som inte alls hade några möten till dem som hade bra möten, men som skulle kunna bli bättre. Tiden för fackliga frågor på mötet varierade

även den, men flera såg att det nog skulle kunna gå att utveckla den biten.

Avtalets grundtanke, att påverka och vara delaktig betyder att den ekonomiska infon ska knytas så nära arbetsplatsnivån som möjligt. Vi kan t.ex. inte göra så mycket åt ekonomin i Madrid...

Utan undantag ansåg alla att en hel del av arbetsplatsträffarna blir Flash-genomgångar. Tyvärr blir det sällan aldrig några utvecklade resonemang utan mest innantilläsning! Några funderade på om det kanske istället skulle vara bättre om Anders Olsson kom några gånger om året och på djupet förklarade.

Skötseln av utvecklingssamtalen fick ett ljummet betyg. Samtalen gjordes i och för sig på de flesta ställen och eventuella utvecklingsplaner dokumenterades. Däremot verkade uppföljningar av dessa planer knappast förekomma!

Om UVA-timmarna kretsade en del frågeställningar kring avdelningsmötet. Skulle man kunna ha dem till dessa? Å andra sidan, till avdelningsmötet kommer man av eget intresse, inte för att man får betalt.

Övriga synpunkter var att det överlag finns för lite kunskap om Utvecklingsavtalet och det Lokala utvecklingsavtalet.

Så passande med temat för dagen! Synpunkterna har samlats in och nu fortsätter dialogen för att kunna utarbeta förslag och att ev. förhandla dessa lokalt.

Anders Lidén

Den senaste paneldebatten på Folkets Hus var speciell på många sätt! Sveriges match mot Portugal kunde inte stoppa ca 260 Hallstabor att komma till mötet. De ville möta kommunens makthavare för att höra hur kommunledningen tänker säkerställa att Hallstavig tryggas med en mer positiv framtid.

Orten som har förlorat ca 700 jobb på mindre än fem år borde definitivt särbehandlas i en positiv bemärkelser Edebo och Häverö salarna fylldes med en stor förhoppning innan mötet började! Man hoppades på att politikerna den här gången var bättre förberedda och konkreta. De hade hela sommaren på sig att konkretisera en handlingsplan för Hallstavig.

Tyvärr, de folkvalda, är fortfarande tomma på kreativitet när det gäller Hallstavig. Kommunalrådet Kjell Janssons tyckte att det är marknaden som ska styra utvecklingen i Hallsta och inte kommunen. Då måste man ställa en fråga till honom direkt - varför har kommunen en näringslivschef och vad ska den göra? Är

det rätt att Hallstaviks öde vilar i slumpens händer. Skulle Haparanda få IKEA om inte Haparandas kommunalråd uppvaktat Ingvar Kamprad och kohandlat med honom? Svaret är nej!

En näringslivschef är styrd av politikerna som vi väljer! Den ska paketera hela kommunens attraktivitet (inte bara centrala ortens) för att hitta nya företagsetableringar. Hallsta har all utvecklingspotential som krävs för en ljusare framtid. Det vi saknar är en intensiv marknadsföring som bara kommunen kan säkerställa. Kommunens näringslivschef måste först lära sig hitta Hallsta på kommunens karta och sen även komma hit på besök någon gång! Hallstaviks Nätverket har bjudit honom många gånger men han har prioriterade bort oss. Kommer han ändå hit någon gång kommer han att bli positivt överraskad! Han kommer träffa många glada, kompetenta och kreativa människor! Han kommer upptäcka att låga fastighetspriser, närheten till Arlanda, järnväg och djuphamn är just de erbjudandeingredienser som gör att det är inte så svårt att "sälja"

Hallsta hos Stockholms företag som behöver billigt boende och tillgång till en lojal arbetskraft som dessutom kostar mindre än den i Stockholm.

På mötet såg man att oppositionen (S, Mp och V) försökte vara mer positiva men tyvärr var de inte mycket mer konkreta än den styrande majoriteten. Om Hallstaborna kräver Medborgarkontor räcker det inte att man säger "vi håller med". Vi vill höra "På nästa kommunfullmäktige kommer vi föreslå...". Då är man konkret!

Nästa paneldebatt kommer att genomföras i april! Partiledarna kommer att få en ny chans! Vi hoppas att de kommer till Hallsta med något mer konkret! Det borde de göra med tanke på att vi har ett Val 2014 framför oss!

Vi hoppas även att vi Hallstaborna fortsätter komma på dessa möten i ännu större omfattning. Det är just då vi har störst möjlighet att påverka ledande politiker att osjälvviskt jobba för vår byggd! Det är bara vi, om vi är många, som kan säkerställa det!

Aleksandar Srndovic

Kalle Güettler var en av de som tyckte att politikerna inte gav några konkreta svar på frågan om Häveröframtiden

Markus Radovanovic lägger fram ungdomarnas synpunkter på läget i Hallstavik

Hej ! Nu är det Kisa, avd 140:s tur att vara gäst-avdelning i PappersMagasinet. Jag heter Nickolaus Tataridis och är ordförande i avdelningen sedan våren 2011. Då meddelade min företrädare, Conny Karlsson,

som varit ordförande i avdelningen 25 år, att han inte skulle fortsätta efter årsmötet.

Det blev några sömnlösa nätter innan jag till slut bestämde mig för att ställa upp när jag fick frågan från valberedningen. Tidigare hade jag ingått i styrelsen och var medlems- och skyddsombud sedan 2002. Att jag tackade ja är inget jag ångrar idag utan snarare tvärtom. Det har, trots en del omorganisationer och lokala tvister, varit mycket lärorikt och utvecklande! Nu lite historia samt var i landet våran avdelning håller till.

Kisa ligger i södra Östergötland och där finns vi i Pappers avd.140. Från början arbetade alla på Långasjönäs, ett pappersbruk med en lång historia. Från 1762 finns anteckningar om ett pappersbruk vid Mieån i Blekinge. Bruket låg vid Långasjö därav namnet Långasjönäs bruk. Under 1800-talet förekom flera ägare och bruket blomstrade men drabbades också av inte mindre än nio eldsvådor där bruket brann ned. I slutet av 1800-talet övertogs bruket av en järnhandlare Björkman vars dotter Maria Sandberg tog över 1911 och fram till den 7 jan 1919 då bruket åter ödelades av brand. Man låg inne med stora order varför verksamheten överflyttades till Forså bruk utanför Kisa som var en nedlagd textilfabrik. Den 27 juli 1931 bildas Pappers avdelning 140 och en styrelse väljs, - samtliga 21 anställda på bruket går med. Det fanns på den tiden en osäkerhet och rädsla för att bilda en fackförening. Men trots det så var viljan och tron på förbättringar av arbetsvillkoren genom samlad kamp större, eftersom man förväntades att utföra en del arbetsuppgifter utan

Fabriken i Kisa

ersättning.

Inte bara bränder har drabbat pappersbruket genom åren, två cylindrar har exploderat på pappersmaskinerna (-86 och -94) med stora materiella skador men inga allvarliga personskador som följd.

Bruket har bytt ägare många gånger genom åren men 1986 blir en arbetsplats två, fast med samma ägare. Swedish Match, när man flyttar konverteringen till sin nuvarande lokal knappt 1 km österut. På -90 talet förvärvar Duni fabrikerna men -99 säljer man av konverteringen och lamineringen till det danska företaget ABENA och -02 säljer man även pappersbruket till LPC. Under den här tiden bildades även den tredje arbetsplatsen i vår avdelning, Absorbest, som är en avknoppning från pappersbruket. Sedan -10 ingår Swedish Tissue i den Italienska koncernen Sofidel. Så idag finns det tre arbetsplatser med olika ägare i Pappers avd.140. Vi är ca 220 medlemmar varav Finess Hygiene och Swedish Tissue är de två stora arbetsplatserna.

Vår organisationsgrad på samtliga fabriker är 99,7 %. Styrelsen består av 12 medlemmar med representation från alla tre arbetsplatserna. Arbetssättet i styrelsen har traditionellt varit att vi iklätt oss alla roller som skyddsombud, försäkringsinformatörer och kontaktombud. Men under senare tid har vi fått renodlade skyddsombud som inte ingår i styrelsen. Detta för att vi ska kunna bredda oss på arbetsmiljösidan som vi ser behov av att jobba mer aktivt med och förbättra närvaron på alla avdelningar dygnet runt. En viktig fråga för oss är den psykosociala arbetsmiljön, inte minst efter de senaste omorganisationerna. Åren 2012-2013 var det varit lite turbulent på pappersbruket Swedish Tissue. Företaget ville göra en stor omorganisation med nerdragning av personal som följd. Dock kunde man lösa nerdragningen med pensionsavlösningar så ingen fick gå hem ofrivilligt.

På Absorbest hade vi också under denna period mycket tvisteförhandlingar om uppsägningar med avsteg från turordningen varav några gick till central förhandling.

En reflektion från mina år som facklig förtroendevald är att klimatet dom senaste åren har hårdnat på våra fabriker. Vi blir färre samtidigt som övertiden ökar, vi ska bli mer flexibla hör man dagligen. Samtidigt läggs det allt mindre tid på utbildning. Då vi ofta är underbemannade på skiften, som ett led i detta har även våra

förtroendevalda allt svårare att få tid till sitt uppdrag. Det känns som den fackliga kampen just nu är viktigare än på länge, trots motgångar och arroganta chefer måste vi fortsätta värna om det fackliga löftet kamrater.

Med detta tackar jag och önskar en god jul och gott nytt år från Kisa.

■ FRÅN ARBETSLIVSRESURS

Många av de som blivit uppsagda har sedan i början av november slutat sina anställningar på Holmen Paper. När uppsägningarna blivit verklighet har detta inneburit en förlust av arbetsuppgifter och kollegor och vardagen är inte sig längre sig lik.

Arbetslivsresurs har sedan december öppna hus på Tulkavägen 46 där alla har möjlighet att få stöd i sitt arbetssökande samt, kanske viktigast av allt, träffa gamla arbetskamrater. Dessa öppna hus har olika teman och den 4:e respektive den 11:e december var temat "Att hitta de dolda jobben". Den 18 december är temat "Att tänka på inför anställningsintervjun" och den 15 januari är temat "Att presentera sig själv". Självklart finns det möjlighet att träffa sina coacher individuellt som vanligt.

Det är nu drygt 100 personer som fått stöd och hjälp i sitt arbetssökande av oss. Av dessa har 29 personer fått jobb, startat en utbildning eller startat eget företag.

När vi för några veckor sedan stämde av via en webenkät med de som fått stöd av oss, om hur de upplevde oss, var svaren övervägande positivt. Vi känner att vi har ett stort förtroende från våra deltagare i vårt omställningsprogram och det är ett förtroende som vi tar på största allvar.

Vi ser 2014 som en utmaning i att tillsammans hitta nya och långsiktiga arbetstillfällen. Tittar man på Arbetsförmedlingens prognoser för Stockholms och Uppsala län för 2014 förväntas antalet arbetstillfällen öka något. Att ha jobbat på Holmen Paper ser många arbetsgivare som en merit och med prognosen i ryggen finns all anledning till att vara positiv till det nya året.

Johan Bittner

Arbetslivsresurs AR AB

BILDREPORTAGE PRODUKTIONSLINJE PM 3

Så hade det blivit dags. Ödestimmen hade klämtat. Det inriktningsbeslut om en omstrukturering på Hallsta Pappersbruk som tagits under hösten 2012, var nu längre inte längre bara ekonomi, förhandling och känslor utan också mer visuellt påtagligt. När produktionen på Hallsta Pappersbruk skulle gå från två till tre pappersmaskiner blev Hallstas minsting och den uppenbara kandidaten, med en årskapacitet på ca 140 000 ton. Det meddelades att PM 3 helt enkelt inte var konkurrenskraftig på lång sikt. Den 22 oktober strax efter kl 11 petades banan av och den sista tambouren rullade ut.

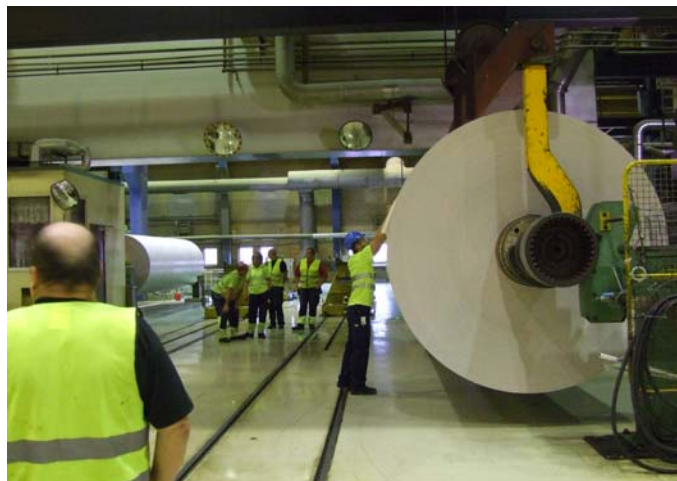
En besynnerlig, spänd förväntan, rådde minuterna innan stängning, lite som under barndomen jular, fast det här paketets innehåll inte längre var någon överraskning. På Sliperiet hade en märkligt tystnad redan sänkt sig.

Jobbigt var det så klart, oavsett, arbetslag skulle splittas, många skulle bli av med sina jobb och anställning-

ar, många ska lära sig nya jobb, både på Hallsta och utanför fabriken.

PM3 har tystnat för gott – åtminstone på Hallsta!

Anders Lidén

Andreas Bjurman skriver klockslaget på tambouren inför den officiella fotograferingen

Fredrik Persson kör ut sista pallan med hylsor till PM 3

Sliperiet har stannat! Per Calmäng och Mikael Mattsson röjer upp.

Mål och miljö

På kontaktombudsträffen i oktober genomförde vi den sedan länge planerade utbildningen i UVA-avtalet (Utvecklingsavtalet) som också var ett av målen för studieverksamheten. Det var en historisk tillbakablick över avtalets tillkomst och en genomgång av innehållet. Vi tittade även på den lokala överenskommelsen som finns och hade sen ett grupparbete med inriktning på hur vi bättre ska kunna tillämpa avtalet. För de som inte var med på KO-träffen kommer vi att anordna ett uppsamlingsheat med motsvarande innehåll.

Studieuppsökeriet blev som väntat ganska magert i år – 24 anmälningar. Omständigheterna är inte de bästa för att just nu locka till kurser. Kanske kan vi göra ett nytt försök en bit efter nyår. Dock gjordes ett försök till förnyelse av uppsökeriet med "Kunskapens bord". Två av studieuppsökarna satt en dag i Valhall med ett bord uppdakat med information och olika studiematerial. Flera tittade och ställde frågor så vi kommer att fort-

sätta med denna aktivitet även nästa år. De anmälningar som uppsökeriet gav har skickats till ABF Norrtälje för vidare behandling där.

När det gäller ABF kan vi återigen konstatera studieombudsmannen efter drygt ett år inte haft tid att besöka avdelning 68. Detta har inte hänt tidigare under ABF Norrtäljes historia. Den turbulens som präglat ABF under senare tid har förhoppningsvis lagt sig nu. Margareta Lundgren, som vi bl a känner som ABFs tidigare ordförande, har nu börjat som verksamhetsledare på ABF och med ett särskilt ansvar för Hallstavik. Hon har besök oss och meddelat att hon kommer att vara i Hallstavik på tisdagar. Om Maggan inte är ute och träffar medlemsorganisationer så kan man träffa henne på ABF:s studierum en trappa upp i Folkets Hus. Hon går också att nå på telefon 0722-192057. På ABFs höstmöte i Norrtälje deltog avd 68 med 7 ombud förutom de i ABF-styrelsen ingående. En miljöfilm om klimatet visades, en verksamhetsplan antogs liksom en budget för 2014. Ett av målen är att få igång det tvärfackliga arbetet genom t ex kurser och föreläsningar.

Kunskapens bord med Jaana Kuusisto

Margareta Lundgren och Aleks på ABFs vintermys.

Även avdelningen har antagit nya mål för studieverksamheten 2014.

Dessa är:

- ♦ en medlemsutbildning
- ♦ utbildning om den fackliga värdegrunden.
- ♦ skyddsombudsskola (hösten).
- ♦ subventionerade kurser för arbetslösa medlemmar
- ♦ bibehålla uppsökarorganisationen och utveckla uppsökeriet.

Den 12 december avslutades en BAM-kurs (Bättre arbetsmiljö) där 6 av våra skyddsombud deltog. Taisto var kursansvarig. Tidigare i höst deltog Mikael Holmberg i LOs nya kurs "Arbetsmiljöprojekt". Kursen motsvarade inte förväntningarna. Så här säger Micke om den kursen: *Kursen var generellt på för låg nivå. Trodde det skulle vara en spetskompetensutbildning. Ritningsgranskningen var t ex under all kritik. Saknade också en del om hur AFS, standarder och lagkrav hänger ihop samt ett avsnitt om samordningsansvar. Kan i dagsläget inte rekommendera kursen.*

Pappers kursdatum för 2014 är inte klara än förutom en Förbundskurs, 18-20/2 och 18-21/3, och en Miljökurs, 11-13/3 och 8-10/4. Båda kurserna går i Göteborg. Förtroendevalda som är intresserade kan höra av sig till studieorganisatören. En valberedningskurs

sker på förbundskontoret den 30 januari (anmälan senast 10 jan.). ABF och LO-distriktet i Stockholm erbjuder bl.a. dessa utbildningar; grundutbildning för fackliga handledare, 10-12/2 samt den 27-28/3, Facklig introduktion, 19/3, Sekreterarutbildning, 20-21/3, Kassörs- och revisorsutbildning, 17-19/3, Alla kan göra något, vid tre tillfällen 24 feb, 17 och 24 mars. En särskild satsning görs på en s k Valarbetarkurs på en dag som arrangeras vid sex tillfällen 7, 21 och 28 februari samt samma datum i mars. Samtliga kurser är förlagda till Stockholm.

Roger Berglund , studieorganisatör

Nu gäller det att rusta oss inför valåret.

Att skadeförebygga - minskar det din oro?

Folksam har gjort undersökning bland sina kunder för att identifiera inom vilka områden som man känner störst oro kring olyckor och skador.

Resultatet visar att störst oro finns i första hand relaterade till skador i hemmet eller i trafiken. I hemmet är man mest oroliga för att råka ut för brand, inbrott och vattenskador. I trafiken är man mest rädd för att själv eller anhöriga ska råka ut för trafikolyckor, att bli påkörd eller att krocka. Störst behov finns på konkret information om hur och vad man själva kan göra för att minska riskerna i hemmet och trafiken. Allt för att öka sin egen trygghet så att skador eller olyckor inte inträffar.

Levande ljus är den främsta brandorsaken i december – men spisen farligast resten av året

Många gissar nog att ljus är den vanligaste orsaken till brand i hemmet, och det stämmer bra under julmånaden december. Men resten av året är spisbränder mer än dubbelt så vanliga som bränder orsakade av stearinljus. Torrkokning och överhettad olja är de vanligaste orsakerna till spisbrand, det visar Folksams granskning* av bränder i lägenheter.

Folksams granskning visar att spisbränder är mer än dubbelt så vanliga som bränder orsakade av ljus. Det gäller hela året förutom december, då vi tänder fler ljus än vanligt i hemmet. Mer än en tredjedel av alla bränder orsakade av levande ljus inträffar i december.

– Vårt råd är förstås att man ska vara försiktig med levande ljus, men också hålla koll på spisen. Brand i hemmet är en tragedi som kan ödelägga mer än materiella tillgångar. Därför är kundinformation om hur man bäst skyddar sig mot brand en fråga som vi lägger stort engagemang i säger Erik Arvidsson, skadeförebyggare Folksam.

Utslaget på ett år är levande ljus orsak till tre procent av det totala antalet lägenhetsbränder, medan spisen är orsak i hela nio procent av fallen. Spisen är alltså den i särklass vanligaste kända brandorsaken i hemmet,

och oftast beror det på att man glömt stänga av spisen vid matlagning. Det resulterar främst i torrkokning (47 procent av spisbränderna) eller överhettning av olja (16 procent) som sedan leder till brand.

– Spisvakt, brandvarnare, brandfilt och pulversläckare är exempel på utrustning som bör finnas i hemmet för att förhindra spisbrand. Men det mest grundläggande tipset är att aldrig lämna något kokande på spisen när du går ut från köket, säger Erik Arvidsson.

Tips för att skydda hemmet mot brand

- ♦ Använd ljusstakar och ljusprydnader som är obrännbara.
- ♦ Använd stearinljus med en veke som slutar innan ljuset brunnit ut.
- ♦ Se till att alla levande ljus är släckta och att spisen är avstängd innan du lämnar hemmet.
- ♦ Ställ inte ut julklappspapper i trapphuset eller på balkongen. Trapphuset är din räddningsväg om det börjar brinna, och papper på balkongen kan ta eld av felriktade nyårsraketer.
- ♦ Förhindra spisbrand genom att installera en spisvakt som automatiskt stänger av spisen innan en brandfarlig situation uppstår.
- ♦ Håll köksfläkten ren för att minska risken för att fettrester i fläktkanalen antänds

Se till att det finns brandvarnare, brandfilt och pulversläckare i hemmet.

Du kan få personligt rådgivning med skadeförebyggande experter

I Folksams Guide till ett säkrare hem kan du läsa om hur du ökar brandsäkerhet, minskar risken för inbrott och vattenskada samt ställa frågor till Folksam skadeförebyggare :

<http://www.folksam.se/skador/guidentillettsakrarehem>

* Folksam har granskat 3 326 bränder i lägenheter under 2012. Folksam försäkrar 49 procent av landets lägenheter.

Extra pengar rakt in på ditt pensionskonto!

Avtalspension ger ett välkommet tillskott när du blir äldre. Men det är alldeles för få som känner till att kollektivavtalet ger denna pension. Fler borde också få kunskap om att man har rätt att göra ett aktivt val och anpassa pensionen efter ålder och familjesituation.

Gå in på Folksam LO Pensions hemsida och räkna ut hur mycket du får. Gör ett aktivt val och få en pension som passar dig. Kryssar du Folksam LO Pension får du låga avgifter och ett klokt sparande.

Folksam LO Pension är ett populärt val. Vi är stolta och glada för förtroendet som sporrar oss i vårt arbete att erbjuda dig en bra pension.

Robert Lundberg

Vd Folksam LO Pension

P.S. Gå in på vår hemsida eller ladda hem vår app. Då kan du räkna ut hur mycket du får. D.S.

folksamlopension.se | 020-414 414

OSLO

Knut Hamsuns staden!

Norge, Oslo, ja, det är en stad som blandar gammalt och nytt. Vi bestämde oss för att åka till mitt gudbarn och hennes sambo för lite miljöbyte. Vi som åkte var jag och gudbarnets mamma, Marjo. Vi stannade i fem dagar i ett brittsommarskönt Oslo med en strålande höstsol och med oktobers alla färger som en prunkande accessoar.

Men var börjar man ett strövtåg i Oslo? Jo, på Karl-Johans gate, som löper genom centrala Oslo, från centralstationen i sydöst till slottet i nordväst, och vandrar uppåt, och en bit upp längs gatan finner man Oslos Domkyrka. Intill denna står ett stort, rött hjärta - ett monument över offren för massakern vid Utöya och bomboffren vid regeringskvarteren. Man hajar till över hur fint monumentet är i sin enkelhet.

Oslo har ett virrvarr av arkitektur, hur man än vrider och vänder sig ser man både gammalt och nytt. Man kan gå länge och titta på alla byggnader som har bevarats. Här finns också en mängd fina fontäner men tyvärr var dessa inte i bruk under vår vistelse. Kanske vinterstängda trots det fina vädret? Eftersom jag är lite av facknörd så var jag givetvis tvungen att också titta på LO-borgen. I närheten finns en liten restaurang som heter Rice Bol. Där finns bara plats för ca 20 personer, men de har så otroligt god mat, bra service och en härlig atmosfär. Jag ville besöka Nasjonalmuséet och se utställningen om Edvard Munch som hölls med anledning av att det är 150 år sedan Munch föddes. Men muséet var stängt under de dagar vi var där, så man ska nog kolla öppettiderna innan man gör något. Vi gick till Akershus slott och fästning, ursprungligen en medeltida kungaborg - vilken utsikt när man står på högsta punkten och ser ner till Aker Brygga!

Bra skor är en fördel då man lätt tar sig runt i Oslo till fots och de flesta byggnader faktiskt ligger på gångavstånd, men man ska ha bra med tid.

Sista kvällen gick vi alla till Big Horn, där bord bör reserveras, det är alltid fullbokat, nere vid Aker Brygga för att frossa i god mat. Där är det alltid högklassig servering men det är också ett av de dyraste ställena att äta på.

Jaana framför Oslos LO borgen

Sista dagen åkte vi, i dåligt väder, bil upp till Holmenkollen, och någonstans i diset avtecknade sig till slut en hoppbacke. Vill man prova på hur det känns att flyga ner för en backhoppningsbacke eller att kasta sig utför en störloppsbana, utan att verkligen riskera livet, finns det en simulator man kan prova. När vi stod bredvid och tittade så skumpade det ändå rätt bra när simulatören kördes. Själv fegade jag ur eftersom jag har lätt för att bli åksjuk...

Även i Oslo ser man tyvärr tiggare och uteliggare, här som i alla andra städer har det blivit en del av stadsbilden.

Det är dyrt att äta ute men det är en jättefin service på matställen. Den norska kronan står stark i jämförelse med den svenska och för 10 NK får man betala 12 SEK just nu. Har man inga bra skor är tunnelbanan lätt att använda och överallt finns mycket trevliga människor som gärna hjälper till om man frågar.

Sammanfattningsvis är Oslo värt ett besök och gör man det dessutom på sommaren så lär man träffa ett myller av människor från alla delar av världen.

Jaana och Marjo

Utsikt över Aker Brygga

Glada resenärer

Flygsimulator i Kollen

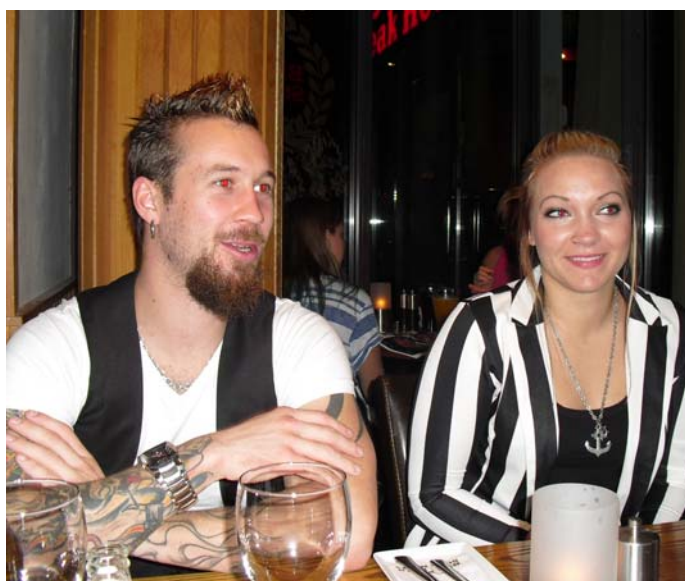
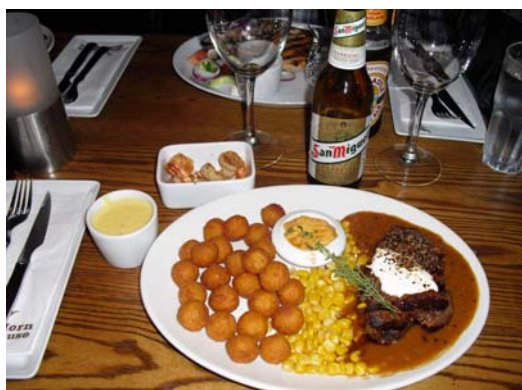
Akerhus

Vägens grundare i Kollen

Akershus

Osloborna ; Jens och Cattis

FAKTA OM OSLO

Land: Norge

Landsdel: Østlandet

Area: 289 km²

Höjdläge: 1 m.ö.h

Folkmängd: 925 242

Grundad: ca år 1000

Floder: Akerselva, Alnaelva, Lysakerelva

Borgmästare: Fabian Stang

Matpriser: Hamburgare 115 SEK, Öl ca 90SEK

Oslos flagga:

NR 3 KRYSSLÖSNING

H	Ö	S	T	S	O	L
---	---	---	---	---	---	---

Vinnare av kryss nr 3 är:

1: pris **Siv Follstad, Labb**

2: pris **Tommy Nilsson, Förrådet**

Grattis! Ni kan hämta erat pris på fackexpeditionen i Röda Villan.

MUMSBITAR

Honungskakehjärtan 25 stora

Du behöver:

400 g honung	200 g smör
2 st ägg	2 tsk bikarbonat
2 msk vatten, kallt	2 tsk mald kanel
2 tsk kardemumma	500 g vetemjöl special
50 g syltade apelsinskalstärningar	

1. Smält honung och smör i en kastrull, dra kastrullen av plattan och låt svalna.

2. Vispa ner äggen i honungsblandningen. Lös upp bikarbonat i lite vatten och rör ner det i smeten tillsammans med kanel och kardemumma. Rör i mjölet och arbeta ihop till en deg. Vira in den i plastfolie och låt vila i kylskåpet till nästa dag.

3. Sätt ugnen på 175°.

4. Kavla ut degen på mjölat bord och ta ut hjärtan. Grädda mitt i ugnen 8-12 min beroende på hur stora hjärtan du har gjort. Håll ett öga på dem under gräddningen.

KALENDARIUM 2014

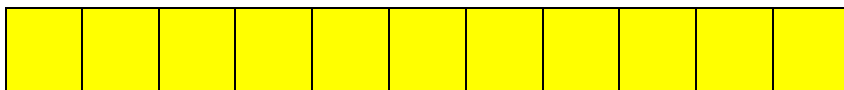
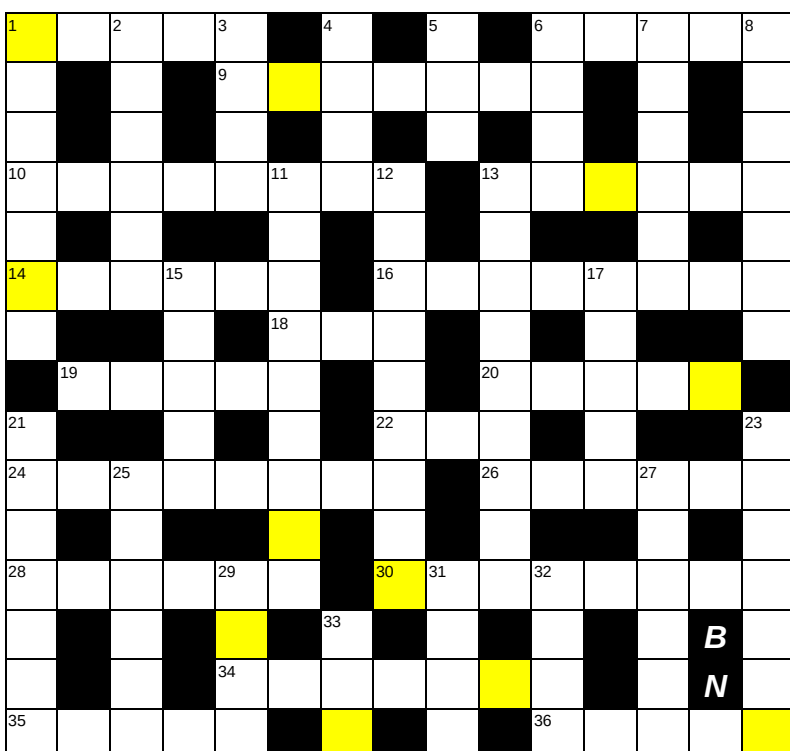
Styr	Styrelsemöte
AVD	Avdelningsmöte
KO	Kontaktombud
HKO	Huvudkontaktombud

STYR	AVD	KO-träff	HKO-träff	Anmärkningar	Tid
08 - jan	15 - jan	24 - jan	10 - jan		
07 - feb	12 - feb			Nomineringsmötet	12 - feb
05 - mar	12 - mar			Årsmöte och styrelsens kontituering	12 - mar
02 - apr		25 - apr	04 - apr	Verksamhetsplanering	22 - 23 apr
30 - apr	07 - maj			Förbundsårsmöte	22 - 23 maj

KRYSSET BÖRJE NORDSTRÖM

Dags för ett nytt kryss. Du behöver inte lämna in hela krysset när du löst det. De bokstäver som hamnat i de tonade rutorna bildar ett "lösenord". Lämna in detta lösenord tillsammans med ditt anst-nr, namn och avd. så deltar du i dragningen. Du kan även maila lösenordet till oss :

avd.68@holmenpaper.com

Bland de inlämnade rätta svar kommer vi lotta ut:

1: pris 2 st trisslotter

2: pris 1 st trisslotter

Vågrätt

1. Gigant
6. Har födelsedag 24/12
9. Vidrörde lätt
10. Linan över flötet
11. Ö i Öresund
13. Smakar saffran i dec.
14. Har filbunken
15. King Cole
16. Lade järnstänger på trästänger
18. Ett av fyra element
19. Några droppar till?
20. Orv
22. Har ersatt "liksom"
24. Tätt, tätt i burkar
26. Carmen och Trollflöjten
27. Kajkar
28. Ådor och gudingar
30. Öppnas efter uppvärmning
34. Rosa gödobjekt
35. Badort söder om Visby
36. Knäpp

Lodrätt

1. Slår ut Cola i dec.	11. Har rätt att avliva patienter	25. Ren med röd mule
2. Ibland på loftet	12. Tina vid spisen	27. Bland inlagd sill
3. Är de eniga	13. Är bandy men ej ishockey	29. Pärson i pisten
4. Malmberg som står upp	15. Beskriver presens	31. Strålglass
5. Mycket på julbord	17. Misstänkte	32. Mickelegenskap
6. Kommer ilande som ett	21. Ligger Ryssland?	33. Var 59,38 cm
7. Många på julbord	23. Invigningsceremoni för Lucia och kung	
8. Lastansvarig ombord		

En medlemsförmån från Fonus

Fonus är ingen vanlig begravningsbyrå. Unikt för oss är att vi är runt 2400 organisationer som tillsammans äger Fonus. Som medlem i en av dessa organisationer är du viktig. Ditt och alla andra medlemmars deläggande ger både insyn och möjlighet att påverka Sveriges största begravningsföretag, och därmed hela branschen.

Som tack för att du äger ger Fonus dig en förmån vid beställning av begravning för dig eller dina närstående. Hör av dig till organisationens medlemsansvarige så får du **en värdecheck på 500 kr**. Checken gäller vid beställning av begravning hos Fonus för dig och din make/maka, sambo, barn, barnbarn, syskon, förälder, svärförälder samt mor- och farförälder. Beloppet dras av vid beställning av begravning.

Hit vänder du dig för att få en värdecheck:

Organisation: **PAPPERS AVD. 68**

Kontaktuppgifter: **Expeditionen**

LAYOUT: Pappers avd 68
FRAMSIDA: Anders Lidén
BAKSIDA: Fonus
NÄSTA NR: Februari 2014
ANSVARIG UTGIVARE :
Aleksandar Srndovic

REDAKTIONEN:
Anders Lidén
Erik Asteving
Ulrika Enlund
Stefan Pettersson
Mikael Holmberg

KONTAKT: Pappers avd 68
Tyskavägen 1
763 81 Hallstavik
0175 26 390
www.avd68.com

